

PETRI

PAPEI SA

MARITES CO^o

MOEDIA DE SA^o

maritano Euan^o

gelico.

Vaneunt Antuerpiæ sub
interfignio Rubri
Castri.

ANNO

1539.

ERVDITISSIMOQVE DOMINO
DOMINO IOANNI FALLVELIO,
Præposito Formosellano, Petrus
Papeus, Salutem dicit
plurimam.

Ræclare & velut ab humanę sapientię oraculo
dictum est, tũ humanissimę, hanc viam ad glo-
riam esse proximam & quasi compendiariam:
si quis id ageret, vt qualis haberi vellet: talis es-
set, quum enim vultus sit quædam mentis ima-
go & tacitus sermo: animi bene compositi splen-
dor in vultu se explicans, facile in hominibus

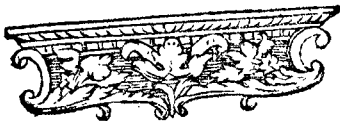
sui amorem excitat: nimirum virtute sibi conciliante, & supero-
rum & hominum animos. Quam rem audio superiorem præposi-
tum adduxisse: vt te cooptaret atq; inauguraret in collegium di-
gnitatis suę. Hoc etiam humanos omnes, hoc est Philologos bo-
narum literarum cultores, ad te amandum, colendum, suspicien-
dum compellit. Quapropter ego, tametsi ne semipagani quidem
nomen agnosco, ad sacratua adferre ausus fui carmen nostrum,
id est Samariten Comœdiam inconditam rudemque. Sed quia
actionem eius præcipitamus, perendie enim hoc est, postridie na-
tiuitatis Baptistę agere constituimus, celeriter amplitudini tuę
mittere fuit in animo. Vt si, qui est candor humanitasq; tua, ludos
nostros præsentia tua cõdecorare videatur, instructior adsis.

Si comiter accipis, erit quod gaudeam: Si despicias, dis-
scam non adeo temere ad tam luculentos viros
profilire, sed intra meã me pelliculam con-
tinere. Vale. Ex athenæo Meniniano,
decimo Calendas Iulias. Anno
salutis humanę, sesquimil-
lesimo trigesimo
septimo.

DRAMATIS PERSONÆ.

Megadorus	Senex
Diabolus	Leno
Hedylogus	Seruus
Gulo	Parafitus
Sarcophilia	Meretrix
Cupido	} Latrones
Bacchus	
Mars	Adolefcens
Aegio	Pædagogus
Eubulus	Seruus
Dromo	Hofpes
Stabularius	Adolefcens
Samarites	
Sacerdos	
Leuita	

DE SAMARITANO.
ARGUMENTVM
Trimetri

A Doptatum Aegionem à Megadoro, illicit
In amorem Sarcophilie diabolus, opera
Gulonis atque Hedylogi, quo meretricula
Potiatur adolescens: deserit Hierusalem,
Petit hierichontem, cadit in latrones miser
Dispoliatur maectatur dire vsque ad necem
Iacet relictus semiuiuus in via
Viant illac Sacerdos & Leuita, sed
Medicamen non adhibent: quia vacui oleo erant
Verum Samarites illac conficiens iter
Aegro benefacit, vehit in diuersorium
Pandocheo tradit curandum, & curam ipse agit.

PROLOGVS

Q Via Pcedotribę est non literis, sed moribus
Bonis potissimum instituere suum g regem:
Ad conscribendum Samariten animum appuli:
Blanditias & gulam vt fugiant: si sapere auent
Qui illic stat Aegio, in latrones incidet
Elusus ab Hedylogo & Gulone, sic Adam
Periit gula, dolo serpentis, habens fidem
Vxori. Cæterum vos adolescentuli
Mei filioli, discipuli charissimi: hic
Latetis in Aegionis persona. Si enim
Nequiter agitis semel, in vobis non est situm
Respicere: Talis opprimet vos calamitas
Vt neq; sacrificia: neq; quantumuis sacræ
Literæ queant vos inde eximere, nisi pius
Samaritanus misertus infundat oleum
Charismatis, hoc est gratiam almi spiritus,
Ad vos reuertor spectatores candidi.
Æquanimi estote: prodit in proscenium
Megadorus, adoptati pater, hunc componimus
Deo cum patre. Aegio homo est, Eubulus refert
Rationem, cuius consiliis traditus homo est
Studet diabolus inducere diuortium
Quod vt efficit: perit homo, sed restituitur
A Christo operam date nobis per silentium,
Actus Primi scena prima Trimetri,
& eiusdem rationis.

E O M O E D I A

Megadorus senex.

Non dubium est quin salutem ignatus oderit
 Quin pestum eat, olim ego impurum illum diabolum
 Lenonem iniquum, pestilentem, pessimum
 Plagiarium, indignum facit, qui sic meum
 Adoptatitium mihi ephebum filium,
 Rerum imperitum, illicit in fraudes malas.
 Ipsum de hinc video præcipitem ferrier:
 Per prona perq; abrupta nimium lubrica.
 Parabam sedulo regnum, delicias, opes,
 Vxorem, amicos genereq; & potentia
 Claros, & ingens prælaute famulitium,
 Cultum, domum magnificam, rem lautissimam.
 Ambrosiam nectar & duraturum penum.
 Perpetuum in æuum: vt Cleopatraz cibos,
 Cupediasque opiparas, adiposas dapes
 Cereales mensas, ganeata Siculaque
 Fercula, vel ymbros, vel potius dicas nihil:
 Præ illis meis quæ destinaram filio.
 Hæc parui si quis æstimet, addideram dies
 Non protoplasti, vel senis Mathusalem:
 Non Aesonis, vel Tithoni, vel Nestoris.
 Quis vita morbis, cladibus, doloribus
 Iactata vexata fuit exagitataque.
 Sed nostro in regno, morbis omnibus est loci
 Nihil, at vt his tantis præ commodis, miser
 Præuertat inepta poenitendaque gaudia.
 Diabolus illi illic mastigia, id autor est.
 Hem flagitium hois, meæ atram familiæ
 Pestemque perniciemque, nostrum siccine
 Corruptere par est? sed virum decet grauem
 Animi impetum, & dolorem acerbum reprimere.

Actus primi scena secunda.

Trimetri eiusdem generis cum vno

Septenario Iambico.

Diabolus. Leno. Gulo. Parasitus.

Diabolus.

Ecquid portenti nostris adfulget oculis,
 Videtur ex eorum me hercle quidem grege,
 Qui illudunt callide homines sycophantus,
 Vt appido detrimentosa est improbo
 Homini, lubrica lingua? Gulonem summum meum

Lædoris

Lædoria pene imprudens perstrinxeram.
 Gul. Vach coruos albos, & nigros cygnos] videre erit
 Leporem nunc capiet cancer, nunc aurum pluet,
 Et quicquid est optabile euax. Diab. Quur? Gul. Quia
 Prisca reuoluuntur tempora, seculum aureum
 Recurrit, Saturnus redit. Diab. Optem Delium
 Natatorem, aut Appollinem, siue Oedipum:
 Qui perplexos enarret gryphos mihi tuos.
 Gul. Omnes modo agminatim virtutes polo
 Relapsæ, hominum omnium imbuent corda. Dia. Quid ita?
 Gul. Rogas? tu qui in calumniam trahis omnia,
 Et aliò vorsum semper dicta, factaque,
 Interpretaris, quàm quo fiunt, differis
 Grauem sententiam: belle euge philosophe,
 Vt grauiter metuis & ciuilitè, ne qua temerè
 Effutias, per ipsum reditura iugulum?
 Diab. Au pseudole, nequid opprobres: satis monet
 Similitudo. Attabas si ego tu. Munenius,
 Si tu Bithus, ego Bacchus, trahimus idem
 Iugum ex æquo. Gul. Vera loqueris, eodem ouo sumus
 Prognati, & in eodem ludo edocti simul,
 Farinæ sanè eiusdem, & consecranei.
 Diab. Graculus est graculo, Attabas Munenio
 Coniunctus, & vulpes vulpi, & lupus lupo.
 Gul. Hem sator scelerum. Diabol. Au sator & messor criminum.
 Gul. Virtutis osor. Diabo. Sarcinator malitiæ.
 Gul. Veterator pessime. Dia. Dissidij & iurgij seges:
 Sed heus, inopinantes nos penè hic Aegio
 Oppresit, latius aliàs erit locus
 Connugandi: institutam fabulam interim
 Saltare pergamus, curemus scilicet
 Hierichontem petat, contempta Hierusalem.
 Gul. Rectè mones, tum erit insultationibus,
 Et contumeliis opportunus probe.
 Diab. Gymnasium fiet flagrorum & plagipatida.
 Gul. Deglubemus eum, vsq; ad mortem multabimus.
 Diabol. Tace, ne insidiæ oboleant: lupus in fabula est.
 Insidiæ manifestæ cadunt fere irritæ:
 Sed captemus, quid secum solus musfitet.
 Gul. Tu illuc concede, huc me illatebrabo ego strenue.

Actus primi.

Scena tertia.

Ægio adolescens

Miserum me, quem seuerus tam miseris modis
Pater afflictet, me iuuenem amœnum & cupidum
Vult alienum esse omnibus amœnitatibus

Amœna amœne quas adolescentia
Fert. Iure vetet eodem, ignire ignem igneum, &
Fame famentem famere, atq; siti torrida
Sitientem prohibeat sitire, sed & vetat
Mandat ieiunio macere, & inedia
Fraudare genium, gemere, opes profundere
Ægenis erogare, bene velle, & etiam
Benefacere tam inimicis, quàm suauibus
Amicis indiscriminatim præter hæc
Hydroposiam chameuniam, abstinentias
Vigilias, cilia iugeis præscribit preces
Velim excussum hoc tam intolerabile iugum meis
Humeris, feram ne tam duri imperium patris
Non faciam, non feram, æternum valeat pater
Catoniana cum disciplina, mea
Nil refert: verum enimvero prope dum intuoꝝ
Nimium impudenter videar facturus, patris
Iniquæ haud sunt leges, at apprime vtilis
Illis parantur defecata gaudia, ac
Solida consortia diuim immortalium.
At quam libido fert voluptatem hominibus
Quum pœnitenda est: tum felle vberima scatet
Boni quippe omnis enericulum & ouium
Esca est malorum nodo explicabili
Illaqueans incautos nimis ach miseris modis

Actus primi scena quarta

Octonarij Iambici.

Diabolus. Leno. Gulo. Parasitus.

Diabolus.

Ehem ganeo. Gul. Ehem lurco. Diab. pure pute sycophanta.
Gu. Eho (dedit
Cedo quid Philosophi illum esse censes. D. hem sui gustum
Ingenij, etiam si anguilla sit pressabimus, tenebimus
Folio vt aiunt ficulno. G. E. massa nullo se expediet dolo,
Vt vt palpitet & luctetur & omnes scrutetur rimulas
Dia. Titubantem de gradu deturbabimus horrida dein mala
Coniiciemus. G. Reuerbere videlicet hominẽ, hem graues cate
Loquitur sententias, putes philosophum. Di. tertius est cato
Pietatis

Pietatis vltor, vach cultor volo dicere, in æquo labilis,
 Dico stabilis, in flagitiis alacer. O ho iterum acer puto
 Vt sæpe pecco lingua incauta mentem præcurrit. Gul. Age age
 Dia. vitij impetus, ceu cautes fluctus maris inconcussa, reicit
 Solidam super petram fidei, edicauit folerter domum,
 Quæ nec turbine, nec aquis torrētibus, aut ruitātibz imbribus
 Pulsata cadat. G. Sanè verò. Dia. Quid super arenam ais scelus?
 Gul. minime verò. Di. Probè nunc quidem at illum Thalentē in
 stantibus

Doctisq; canibus compellemus in plagas, sed tempus hinc
 Negotio est legendum, nunc Eubulo iunctus est suo,
 Propterea adhuc nostræ sunt contrahendæ in arcum copiarz,
 Atq; instruendæ vt opportuniore dimicent loco.

Actus secundi Scena prima

Aegio Adolefcens Eubulus Pædagogus.

Scizontes

Aegio.

D iabolon Eubule animo dixtin intento
 Meam in fraudem? Eu. Admodū. Æg. Qui raptet aſiictet,
 Extingat me? Eub. Sic. Æg. In me patris ingentes
 Deriuet iras? Eub. Oppido ſtudet te ex hac
 Hieruſalem elicere, ex pace bona, in amentem
 Hierichonta hoc eſt extremas in erumnas
 Vbi luſtus fremitus, meror, calamitas, angor
 Et faciet: niſi caues ſpecie boni. Æg. terres
 Me. Eub. Terribilis profecto eſt eius immane
 Ingenium ſanguinis atq; cladis humanæ eſt
 Inſatiabile, proin monui & denuo edico
 Proteſtor, denuncio, caue ſis, quaſi dirum
 Anguem effuge, quaſi peſtem morte præſenti
 Graſſantem ſubdoluſ, vaſer, acer, aſtutus,
 Blanduſ, ſeueruſ, comiſ, duruſ, inſtructuſ
 Paratuſ in omnia fraudiſ monſtra, ceu proteuſ
 Variuſ, mentem obtinet polipodiſ, ignariſ
 Attemperat ſe, & vt ancepſ aream ſpargit
 Dulcibuſ eſciſ: blanditiſ ille item obiectat
 Dum ſuper inducat caſſeſ, & necet prædam
 Puſillanimeſ & ſtudioſoſ voluptatum
 Sic irretit, magnanimoſ bile flagrante
 Percit, truditq; ad ſcelera mente cerita
 Alienat à ſe, hoc eſt à mente mortaleſ,
 Quoſ captat, à deo proſum auocat, quodſi

COMEDIA

Patri Megadoro pares: qui te adoptauit,
 Suumque dici, hac solum lege tantisper
 Vult: dum facias quæ te sunt digna: proch summe
 Deus, quàm solida tibi parata, quàm tuto in
 Loco tua frat salus locata? sin firmas,
 Secusque inducis animum, vt audias illum
 Extemplo te abdicabit, pacta rescindet,
 Morieris: mors inobedientibus præsto est.
 Viue itaque, & illum auersare, hæc pater mandat.

Actus tertij Scena secunda.

Senarij Iambici.

Diabolus Leno.

ITa ne depingor? itan propinor? me ne iam
 Denique desistere incepto victum meo?
 Quin in maiores instabo insurgere dolos,
 Nec aperto decernam Marte: sed alia via,
 Aliaque ineunda est ratio. Si quid te iuuat:
 Nec qua infistis succedit, frangier animo
 Miserum est: alia est tentandum, destinabitur
 Gulo atque Hedylogus vafer huic prouinciæ.
 Qui lenociniis, obsequiis, salibus, iocis,
 Facetiis, ludis, amœnitatibus,
 Virilis paulatim effringant robur animi,
 Post ego succenturiatus, omnes machinas
 Adhibebo, nec denique labor erit irritus.

Actus secundi Scena tertia.

Octonarij Septenarij, & Senarij Iambici.

Hedylogus feruus. Gulo parasitus

Hedylogus.

QVàm iniquè comparatum est, vt quibus minus sunt pro-
 speræ
 Res, vbi semel inclinarint ad mala, statim adglutinent
 Se confertim malæ res aliæ, calamitas adhæreat
 Calamitati, vt trahit annulus annulum, en ego deprimor
 Seruili conditione, quæro, fero, refero, tundo, molo,
 Obsono, curso, circumcurso, vocatum eo adolescentulos,
 Concilio, adduco, delicias facio, excarnificante interim
 ventre: exin nequid vorem in fame: ablegor alio foras.
 Cyminum vt redij feritur, gliscit rixa, iurgium

Feruescit

Feruescit composito, calumnia mihi intenditur.
 Edundi pugni lorumque offeruntur, raptor & vlmeus
 Fio, vel si pugillus (quod rarum) atri obiicitur panis, aut
 Vitiati casei: oculis emissitiis mox me impetunt
 Configunt vultuosi, aiunt seruum bone frugi, qui edat
 Parcé, laboret sedulô, vsque cantilenam hanc occinunt
 Parit fatias ignauiam, stultitiam, malitiam,
 Si vescor auidius: in ore bouem gerere, modestius,
 Si forte ligurio, fastidire me iurant simul
 Omnes, nunc præter hæc intolerabilia infortunia
 Latrante stomacho, hiantibus longè latè ilium cauis
 Me Hierosolymam legauit herus diabolus: vt Aegio
 Nunc felix impulsore me mutet coloniam.
 De esu nihil, viaticum non dedit: insaniam,
 Quid potius faciam exenteratus effractus fame?
 Tum mordace excipit nostram dicerio in ediam,
 Vt illam dij omnes eradicent stirpitis
 Emolumento est famelicus, ait seruus venter artifex,
 Quid non effecit? coruos, picas, psittacos nostri subigit
 Sonare verba, varias meditando artes iubet extundere,
 Qui delicate nutrit seruum: contumacem sentiet,
 Qui pereat funditus cum illa disciplina, hic dies
 Tertius est postquam ariditate crepito, ieiunio
 Conficior, fame tabesco, aridior pumice nam fitim
 Vt non Bacchus, Achelous facile sedat, cæterum
 Fames molestus interpellator quàm vrit? nullum modum
 Didicit seruare venter ille improbus. Gulo. Hedylogum mihi
 dari in
 Conspectum gestio, quo ex vsu vtriusque illud quod fiet,
 Cum eo colloquar. Hedylog. Est ne illic Gulo? certè est ô para-
 filatium
 Columen salue. Gul. Hem gymnasium famis. Hed. O inedia
 Colonia, ecquid suboluit præda tibi? Gul. Nisi narium sagacitas
 Me fallit, olet. H. quid olet. Gu. quid oleat? Imperitus callide
 Ludificandus iuuenis. Si id odoraris non pituitosus es,
 Nec reumatismo infestaris. Gu. Porro quasi piscis, itidem est
 Verriculo conuerrendus, & paulatim proliciendus in
 Amorem. Hed. Nihil est hic loci oscitantiaæ atque ignauiaæ,
 Sic est hominis animus formatus, & fictus probe
 Philosophicis sententiis: nisi vulpina circumuenis
 Techna, magis egeris, vt qui perito tendit retia.
 Gul. Intellego primum mens eneruanda, deartuandaque est,

C O M O E D I A

Salua mente, in munito est constituta homini salus
 Efforminata verò it pessum momento leuissimo
 Hed. Ita res est deliciis & palpis percutiendis est, proin
 Assimulabo præstigiatores, circulatoris mihi
 Personam sumam, ioculares effutiam sales
 Profitebor artem thessalicam carminibus, herbis fascino
 Nihil non pollicebor tamen orationi tum vide vt
 Subseruias appositè, si partes prestas rectè tuas
 Verba dabimus, facili vtemur ad escariam rem commodè
 Te attempera, vtq; ventus fuerit exin velum verteris
 Gu. Vtramq; in aurem dormi curabitur, vtar foro

Actus sequendi Scena quarta

Senarij omnes.

Ægio adolescens Eubulus

Ægio.

A Rectè qui habetur filius, pro incommodo
 Paruo quod nunc est, commoditates sentiet
 Post olim solidas, grauidasq; suauissimis
 Venustatibus, hoc pro me imprimis adducit: vt
 Patris feram imperium, in officio me hoc tenet
 Vehementi auctoramento, verbis consequi
 Nequeo, quantopere trahat paternus candor, &
 Quam gerit erga me sollicitudinem piam.
 Quod patrium est inuitat, monet obsecrat dein
 Interminatur, iterum promittit bona
 Daturum in officio manenti. Itidem mala
 Cumulatissima capturum me: si à munere
 Discedo filij. Eub. Viso quid agat Ægio
 Sed eccum, perquam opportunè te quærto
 Quis agis? Aeg. In cogitatione hæret animus
 Atq; in pauore. Eub. Multis expedit in metu
 Esse, beatus qui semper est pavidus, tamen
 Quid est quod maceras te? Aeg. Grauius territas
 Inculcas, obtundis, de eadem sæpius
 Re, nescio quam aduersum me fingi fabricam
 Versare diabolus in caput meum dolos
 Metuenda verba blanda, nequaquam aspera.
 Eub. Rectè sane, quandoquidem veluti toxicum
 Auro gemmâq; haud in fictilibus vrceis
 Bibitur, idq; ora poculi circumlita
 Melle, ita animi venenum præfens dulcibus
 Latitat in verbis, in picto tectorio

DE SAMARITANO.

Sesmones blandi præferunt imaginem
 Bencvolentis animi, sed furtim destruant
 Mentem atq; omne bonum, hinc delicia, ludicri,
 Libidines illecebræ, propulsanda ei
 Suis qui rebus ritè consultum velit.
 Aeg. Isthæc res est, verum male me habet, quod quasi
 Mali præfagus instantis, toties ais,
 Nisi caueo fucum: os si sublinitur mihi
 Deciderim gratia. in me cudetur faba
 Nec, quod durum apprime est ingenuo homini suam
 Solum pro delectamento, aut ludibrio: at
 Male multabor miser, tundar odiosius
 Pifana in pila, feriente pilo desuper.
 Eub. Cauto est opus, ne tanti particeps mali,
 Tam inamabili hæreas, (vide cautim) in luto.
 Aeg. Abiit, eandem cantionem recinuit.
 Vach toties officij memorem mouerier?
 Men futelis posse capi sicophanticis?
 Apage, haud capiar quidem: obfirmavi animum adeo
 Et præmuniui, in portu tutus nauigo

Actus tertij scena prima.

Senarij Iambici & Trochaici.

Gulo parasitus.

VT nunc hominum est fides. par est quæstum ad suum
 Vnumquemque esse attentum, vigilem, callidum
 Seruare si cuiquam datam pergis fidem
 Ad rastro tua actutum res redierit, teres
 Digitulo salinum, ego sum mihimet proximus
 Per fas nephas si possum prospiciam mihi.
 Parare studebo chænicem etiam incommodo
 Hedylogi, nec quicquam verbis eius subseruiam
 Aduersum eum volens prudensque conferam
 Orationis aciem, atque aduersabor sedulo.
 Si facio rem, dentibus si quod molant paro
 Ille nihil feret patiârque me vel ringier.
 Si non progreditur institutum sub manus:
 Tum demum aptabo me scenæ atq; fabulæ
 Accommodabo. fucis mantellum obuiam
 Aliquod meis erit, concendo in editum
 Hunc locum, vt frequens huc ad me concio confluat.
 Verum quid potissimum, vnde accedat spes lucri
 Hic pollicear? aut comminiscar? hoc nec non

Placet

COMEDIA

Placet, illud? haud expedit: hau quid si sic? nihil
 Minus, hem quid illud? friget, denique repperi
 Res compendiosa veritas est, sancta quoque.
 Nimirum superiorum conciliat & hominum
 Animos: ipsam sectantur, inquirunt, amant
 Hinc quaestum facere, & hinc victum corraderi
 Contendam hodiernum: accurrite mortales bonum
 Summum adduco venale (euge en numerus bonus
 Hodie procedo pulchre) nempe coelicam
 Illam veritatem, eam tenete, State quid
 Fugitis? quin manete, stupidiore caudice
 Sunt, parieti loquor, odiosa est veritas:
 Tamen obstinate vt capi propositum praemiam.

Actus tertij scena secunda

Septenarij Trochaici.

Hedylogus

Gulo

Eubulus

Aegio.

Hedylogus.

A Gite, si quis est mortalium cui libitum fiet,
 Monstra cernere, spectra, portenta, & rerum miracula,
 Adsit huc, me videat, obseruet me miretur, dabo
 Mira prodigia, in taurum, asinum, ceruum, suem, aut lupum.
 Si velis quem abire: Iuppiter sum efficio quod lubet.
 Hermes Trismegistus, & Zoroastes, Hecate, Colchis, &
 Circe, Sagana, Camidia atque Pselli, & Marfi in me sua
 Omnes contulere vno veneficia animo, me suis
 Artibus atque dotibus imbuere. Gu. Contra fluminis
 Cursum nitor, & aduersis agitur ratis mea flatibus.
 Ego destituor, hei gregatim ad illum populus conuolat:
 Quin hinc me amolior? qui quem occipit quaestum morer?
 Est meo egre animo, illi sine me obtingere quippiam boni,
 Proin turbas ciebo. He. Hermaphroditos & Tiresias creo,
 Et dapes pasetis praebeco. Gu. Nugae, somnia, fabulae.
 Hed. Vbi volo, incanto vesaniam, excanto prudentiam.
 Verum enim ne timueritis: vestram ne pecuniam,
 Carminibus meis crumenis e vestris huc euocem,
 Hercule non faciam. Gul. non hercule faciat, etiam maxime
 Si velit. Hed. Diuitias si quis expetat: magis hercle
 Sum dexter, gygis polliceor anulum, atque virgulam
 Diuinam. Gu. Aureis diuitat nebulo fartis centonibus.
 Hed. Qui rapi a Veneribus, atque optari a regibus gener,
 Et quicquid pedibus tetigerit, mox fiat rosa postulat
 Phyltra, pocula amatoria postremum omnes dabo gratias.

Gu. Gero

DE SAMARITANO.

Cu. Gerræ germanæ, & λῆροι λιρωμ. *Hed.* Si pericula
 Omnia omnis immunis mali transire gestias
 Præsentissimum offeram amuletum, & baculum laureum.
G. Maximus nugator, fascinator ignauissimus. (is perditū.
Eu. Quin inquam mane, mane obsecro. *Æg.* Maneã. *Eu.* Quid te
Æg. Perditum? quid hauriam tantum mali, nunc si audiam
 Paululum facetiari, & nugari, animi gratia?
Eub. Perieris si quæ ille fabulatur, immittas tuis
 Auribus. *Æg.* Logus me perdet vnus? *Eub.* Vnus te logus
 Inquam perdet: idq; nõ repente, at sensim ac clanculum.
 Namq; vt carcinus malum immedicabile, totum haud corripit
 Continuo corpus: nec hominem protinus phthisis necat,
 Sed mala hæc serpunt, diesq; aliquot exitio proferunt,
 Sic colloquia praua, herbescentem segetem mentis bonæ
 Paulatim necant. Aures igitur tuas nisi claueris,
 Delicatis, mollibus, ineptis iocis: heu claudier
 Fontem sentiet benignitatis patrię tibi.
Hed. Deliros acheronticos senes, etiam qui iam alterum
 In charontis cymba posuere pedem, reddo pristinq;
 Quum libet iuuentuti, *Medeę* exemplo nobilis
 Fando si audistis cepisse reiuuencscere *Æsonem*
Medeę opera. **Cu.** Ne frontem impudenter perfricat scelus
 Confidenter enim garrit, cuius neq; pes compareat,
 Neque caput, bibit vel ex gallo amne vel laruę atraque
 Bilis agunt hominem, mitte *Æsonem* at *Peliam* vide vt perit
 Illi dum parat iuuentutem *Medeę* reducere, hic
 Aureos promittit montes, mellaque & hibleos fauos,
 Quñ neq; apiculam, immo aut plumbeū nummū ne habeat quidẽ
Æg. An flagitium est festiuis leporibus operam dare
 Exiguam? *Eub.* Sub omni lapide scorpius dormit tibi,
 Infidias vbique tendit diabolus, prorepat &
 Querit rimulam angustam, qua blanduli lenocini
 Insimet, vel semivnciam, quam quum transiserit,
 Iacet enermis animus tum fenestram amplam libidini,
 Pandit omnem ad nequitiam: vitiorum erumpunt agmina,
 Parua initia eorum erant: qui sunt nunc perditissimi,
 Per gradus serpit malum: vt cepit resistere in limine
 Opprime dum nouū est. *Æg.* Ach tu enecas me religio Irrita est
 Excolare culicem: si camelum temere glutias.
Eub. Ach si sapias *Ægio:* liquido sanè & facile intelligas,
 Demissa in animum tenerum iocularia quantum efforminent.

C O M O E D I A

Illecebra illecebram parit, Lycurgus & Cato & Helias,
 Ad nequitiam possunt si auscultent profecto adducier
 Aeg. Aufer isthac, etiam si alliges me tormento ferreo
 Non me retineas. Eub. Eia mane, abiit operam perdidit
 Hed. Tam capitalis nemini est hostis, quin si libitum est mihi
 Conceptis queam verbis sarcire integrè gratiam,
 Et redire cogam in gratiam longe efficacius:
 Quam aut Iunonis aut Veneris cesso. Gul. Vt ei dii malū diunt.
 Sic hiberas nugas, atque portentosas nēnias
 Blaterat. Hed. En ego me comparo vt specimen dem artis meæ.
 In manu mea vestri sunt animi confestim sacros
 Vt susurros murmurarim, vos vel ingratis mihi
 Conciliauero, quin momus ille sentus, squalidus
 Et fame æger nimia, qui nunc iam ex diametro pugnat in
 Me, odium ponet, dextram iunget, fauebit candidè.
 Gul. Vt confidit fascinator? tenebras cudit, verba dat
 Hed. Accingor: date operam, si non re ipsa comprobauero:
 Quæ expectatis: sim ridiculus asinus inter simias.
 Iuppiter, Venus, triadēsq; prosperè reducite in
 Gratiam æmulos, Mercurio dextero internuncio
 Iras, carmina, atterite mea, tu mihi qui male vis, redi ad
 Mentem *λνῶθι καιρομ τὸ ὄρνειομ σπένδει πρὸς τομ βρόχουμ*
 Sincretismus e re est nostra, non pugna, at pax fert lucrum
 Spectatores hoc nisi carme, plane erga me candidos
 Vobis infudit animos, mulctate, occidite funditus
 Me. Gul. Satius profecto est cum homine inire gratiam bonam
 Quippe ei si commoda congruunt: vt propitios deos
 Dexterosq; habet: recipiar in partem consortij
 Album addo igitur calculum, Theseus redditus ex zoilo
 Hem, tuus sum, non meus, beneficiis ita me tuis
 Alligasti, tu qui hic consutis lemurum & magicis dolis
 Adfas. Hed. Immo equidem, tunicis consutis adsto non dolis
 Gul. Hau, hau, homo tum sanus es? qui tunicis hic adstare te,
 autumas, non pedibus. Hed. Callidè hercle tu atqui men vides?
 Haud assum pedibus. Gul. Ita profecto elixum te mauelim.
 Aeg. Euax lepidos homines, delicias loquuntur & rosas
 Merorem exturbant, animi propulsant ægritudinem.
 Gul. Hem, nunc tu illud infra, est nosser, inhiat escam, hamum
 vorat.
 Hed. Exemplum artis en aliud meæ oūum hoc hic quod cernitis
 Auferendum ad antipodas stigijs mandabo manibus
 Et fiet. Aeg. Papæ. Hed. Proserpina Pluto Aleto Ceibere,
 Auferte

Auferte hoc hinc quo volui foras, videt in demones
 Obsequi nobis? heus reddite hoc idem. En subserviunt
 Iterum hem mando, vt huius sit, penetrabile mox annuli
 Liquido cernitis: quam prompti, quam præsto vsq; obtemperent.
 Proinde sumite hoc cœnaticum genij parasitici
 Pro vestra bona opera hostimentum leue, adeste heus denuo
 Efficite hoc vt lintheum ardeat: neq; tamen incendio
 Vllam contrahat labem, en igne ardet, & immune est mali
 Omnis, ecce mea ipse capio, contineo seruo manu
 Ignem illelus impune. Æg. Hei, quo munere hic non dignus est
 Gul. Liberali me hercle tu quidem præditus es indole.
 O magne spei expectationisq; adolescentule.
 O olim tui quanta ingenij decurrant flumina:
 Quam clare impetus virtutis edas, nisi retunderet,
 Reprimeretq; acumen istud, inhumani iugum patris?
 Hed. Mactè animi iuuenis, nusquam ars tantam laudem inuenit
 mea.

Nec parauit amicos præter te, tam stupidos, caudices,
 Plumbeos, inertes lapides fungos, atq; imagines
 Hominum videas verius quam homines: apud quos sit fame
 Pereundum, priusquam his quicquam suppeditetur artibus.
 Æg. Vach tantas adeo iacere artes? ne formida tibi
 Virtus vt desit, curaberis à me, quin penarium
 Potius compilabo patris. Este animo interim bono.

Actus tertij scena tertija,

Trimetri Iambici.

Megadorus.

H Vi quidnam hoc est? quæ isthæc est perturbatio?
 Et præcipitantia? iam dudum incursum domum
 Accurrit filius, exanimatus, insolens
 Anhelans, penè effregit foribus cardines,
 Raptim in culinam se dedit vbi, nescio
 Quid, nisi surripuit quicquam escarium. Inde tum
 Foras extemplo proruit se, hoc vt mali
 Portendat quippiam, animus anxius in metu est.
 Argumentum est mali importuna celeritas.
 Vach, cui nunc credas? Ita rara est homini fides.
 Nam pædagogum gnatum Eubulo tradidi
 Seruandum, formandum, imbuendum moribus
 Atque literis materiæ artificem scilicet
 Probum adhibui, hoccine est boni officium viri?

COMŒDIA

Sine arbitrio inconsultum, in comitatum, vagum
 Sinere? quod fert libido, quod impellit animus?
 Expostulabo grauius hanc licentiam
 Cum homine, verum est ne hic quem video coram? ipse est,
 quo rem resciscam: uti se habet, exploratius,
 Assimulabo quasi nihil horum nouerim.

Actus tertij Scena quarta
 Senarij eiusdem generis cum vno septenarij
 Eubulus Megadorus.
 Eubulus.

AT at quid agam nec quid tentem sat scio,
 Iniquiore nunquam quod sciam in loco
 Fui, quam quo nunc sum, ad eam ne & faciam patri
 Palam, quantum experge facit malum Aegio
 Sibi? an caelem? loquar ne? incendam acerrimum
 Ita acre gestat acetum in pectore, taceam
 Quasi huius adiutor nequitiae: deputer
 Quouis supplicio dignus, sic refundere
 Flagitia discipulum in magistros assolent,
 Præterea vbi rescierit: adeo commode
 Fortasse tractet adolescentulum: luto
 E cenoso eliciat, atq; à me amoliar
 Simul crimen, at vbi inueniam iam herum sed heus
 Ellum, here salue. Meg. Ecquid noster? hem tum pedem abeo?
 Eub. Heu here. Meg. Quid lachrimas? saluus ne est? Eub. Vellem
 quidem.

Me. Me miserum periit, periit? Eub. Haud vt tu autumas.
 Animi laborat egritudine. Me. Oh quid audio.
 Eub. Disciplinæ iam dudum nostræ transfuga,
 Ad parasitos, nugones, ad veneficos
 Circumforaneos atq; magos deficit.
 Illis operam dat, adheret contumaciter
 Me reiicit, fastidit, odit, despuit.
 Meg. Heu tales nactus est præceptores? capra
 Gladium. Eub. Megadore affectat ad crimina viam
 Per angiportum perque anfractus deuios
 Amens iam nunc hac se proripuit, nescio
 Quid celatum sub chlamide gestitans, sequor
 Quo' ruis inquam. Eho dum ad me, resiste paululum
 Ille obsurdere amabo mi Aegio volo
 Te paucis, tantundem, fugere ipse quasi luptus
 Clamorem, iamque se è nostro subtraxerat

Aspectu

DE SAMARITANO.

Aspectu, Megadore Megadore. M. Lachrimas
 Vehemens mihi absumit dolor, hæc est diaboli
 Techna hanc exorsus est telam, quo illum auferat
 Nobis nec faciet. Eub. Aspergis aquam. Me. Spe trahor
 Non parua illum porro affuturum saluum, vbi
 Iuuentus refrixerit, vbi pœnituit sui
 Animo morem nunc gerit, olim sapiet tamen.
 Porro meditata & formidata, aduersa sunt
 Omnia mihi. Itaque finge, molire, effice
 Opera consilio industria, quantum potes,
 Redeat dehinc in viam, quod si te sensero
 Officio deesse: nec conari sedulo
 Hic, intellexit? exempla haud leuia manent
 Te, abs te, si pereat, eius sanguinem exigam.
 Eu. Bona verba quaeso. M. Quod res est dico. Eu. Dehinc
 Operoso & vigili te esse animo Eubule impero.

Actus tertij scena quinta.

Hedylogus. Gulo. Aegio.

Senarij Iambici & Trochaici,

cum vno Septenario.

Hedylogus.

Malum igitur à me mendicas tibi furcifer?
 Faceffe, sis à me, abin. Gu. Abeam? He. Quid tibi rei
 Hic est? G. Nempe quod in balneo cani, hoc idem
 Esse censem hic mihi? Hed. Nempe id ipsum, eho mihi
 Non licere rem meam me solum vti, volo
 Loqui atque cogitare? te sine arbitro?
 Quid tu malum me sequeris? Gu. Decretum est mihi,
 Quasi vmbra siem quoquo tendis te persequi.
 Hed. Quid si directus hinc abeam in malam crucem?
 G. Est certum mihi tecum ad crucem vsque pergere
 Teque si detrectet carnifex: suffigere
 In sublime, qui pascas coruos: He. Quid restitas?
 Amolieris te hinc, malum, heus vmbra? G. Siquidem
 Prædam ex æquo facis dimidiam, quæq; me
 Contigit, partem actutum das. Hed. Siquidem. tibi
 Infortunium dabo: nisi hinc te protinus
 Aufers. G. Tum me tum verbis proteles tuis?
 Ne fiam lucri, qui & laboris particeps
 Fui. Ae. Opportune huc contuli me: vt fabulam
 Hanc spectem, & suauiter arbitrer. H. Cessas loqui
 Proterue? tantum si lubet: hem cape, tange sis

C O M O E D I A

Gu. Ne me irritasses: crabro sum irritabilis
 Fames & mora bilem in nares mihi conciuunt
 At contumelia ista acuit iras. Hed. Itan
 Verò auferas? heus carnifex? Gul. Trifurcifer
 Feris? hem tibi, tu quoque vicissim vapula.
 Aeg. Ha ha he dum velitantur, certant, raptitant,
 Et discernunt pugnis rixisque: vter cibo
 Potiatur: hic vt solus, ille fortis in
 Partem, vt recipiatur, vterque à cibo excidit
 Ex ipsis suis bolum amisere faucibus
 Feruescente enim certamine, en vorax canis
 Aduenit, rapit depositam humi escam, atque illico
 In pedes se dat, risu emorior, quàm gaudio
 delibutus est Molossi animus? vortit bene
 Ipsi profecto, at illis infeliciter
 Vt vulgo solet inter quos malè gratia coit,
 Perniciosa omnibus est semper contentio.

Actus quarti Scena prima.
 Octonarij & Septenarij Iambici.
 Diabolus Hedylogus
 Diabolus.

Vbi tandem meos inueniam? vbi nanciscar? differam,
 Dilacerabo infortunis, vach tam segniter ac frigide
 Mastigias delegatum sibi curare negotium?
 Tantæ ne molis, tantæ industriæ, imperitum omnis rei
 Iuuenem ad nequitiam pertrahere atque persuadere, quo solum
 Vertat. Hedylog. Quis hic loquitur? nullus sum, herus est qui
 vtinam aut hic non sit, aut
 Ego alibi, tam edepol est toruus, si sinapi victitet,
 Adeo hercle triste m reddi posse nunquam censeam
 Iracundo Iracundior Hadria: Stentore clamosior,
 Minus quietus Euripo, nequit consistere,
 Ita est homo, semper iurgat, turbat, mulctat, malo enecat.
 Quid vis potius quàm tam violentum imperium perferas,
 Sed cessio me hinc surripere? eia age subita te mox subtrahe fuga
 Hedyloge. Diabo. Quem malum audio hic: tam nequitia & cri
 minum

Caput, talaria induas, surripiasq; hinc te protinus?
 Vos quærito stabula flagitiū adeon cessatum oportuit?
 Hem, nondum lacueis inclusistis illum ter venefici?
 Hed. Non potis est sic Eubulus Pædagogus instruit, monet,

Insidias

DE SAMARITANO

Infidias indicat, nostrisque clypeum telis obiicit,
 Diab. Furcifer iniectam tragulam seni, factamq; fabricam
 Oportuit, & eiectum omnem à parendo discipuli animum.
 Id si succederet minus ex sententia: sacra anchora
 Soluenda erat, nostrisque pugnandum triarijs.
 Hed. Adeo inuoluted & nodose loqueris ænigmata.
 Non hercle intelligo. Dia. Non hem. Hedy. Non Hedylogus ego
 Sum haud Oedipus. Dia. Nempe ego aperte dicā tum nescis &
 Includi quasi sagena, multorum milia hominum?
 Sagena hæc est voluptas, qua seueros iam diu
 Frustra omni telorum genere oppugnatos, tandem sub iugum
 Subigimus: ille hac machina, hoc erat pulsandus ariete,
 Voluptatis species ob mentis oculos posita, adamantinos
 Irrisibiles & ferreos rapiet ad nequitiam titos.
 Quantumuis luctentur: si fixus heret viatus in animo
 Hac concussi balista, hac obruti cadent phalarica
 Quid intellexit: an nondum etiam hoc. Hed. Immo' probe'.
 Dia. Hac igitur nunc in harena desudascite.

Actus quarti Scena secunda.

Scizontes.

Eubulus Dromo.

Eubulus

HAc illac circumcurfa Dromo, caue sodes
 villo consistas in loco: nisi iumentum
 Adductumq; prius curaueris herilem ad me
 Filium: idem porro vt faciant: quisquis est nostræ
 Familiæ commoneto, si expetunt illum
 Saluum, audio in puerum fallaciam intendi
 Inevitabilem: nisi iuamus nos,
 Et summa nitimur ope: nam voluptate
 Adoriri adornant, violento admodum telo &
 Ingente non temere aiunt fabulæ, visa
 Medusa in saxa extemplo abiisse eos qui illam
 Vidissent: sic Diana quoque suum arbitrum
 In ceruum mutauit, ratione eadem, quum
 Voluptatum illecebra deuinxerit sese
 Semel animus: ingratis eadem relabetur
 Ad consilia, quasi sus ad volutabrum,
 Nec meminit aut virtutis, aut honestatis,
 Tanquam qui Lothon edit: patriæ terræ
 Redditur immemor è sue grillus recusauit
 Resistui: vt Circes biberat poculum; cantu

B ; Mul,

E O M O E D I A

Mulcti Sirenum, periere ratè subuersa
 Docent exempla hæc, vitæ semitas illos
 Nunquam apprehensuros, qui amplexi voluptatem
 Hac deliniti sunt semel, amplius dico
 Aspectus exurit, detorquet ad praua
 Exest medullas incunabula æternæ
 Mortis cupiditates, transfundit in mentem
 Aegio animi fenestras sedulo adferuet.
 Ne mors illac ad animum subdole irreat
 Hoc vt fuit: neruos intendit huc omneis
 Iniquus grex, Id nostro nuncia raptim
 Ego hac approperabo: illac cursitato tu
 Ocius, opus est facto. Dr. Opera dabitur, Eubule
 Vale nostrum iter vtriusq; bene deus vertat.

Actus quarti scena tertia
 Diabolus Dromo.

Diabolus.

NVm nostras ille, huc magnis qui affectat viam
 Gradibus? non Megadori est, vt grallatorius
 Grandes grandit gradus? nimirum subolet his,
 Quod machinamur, eludendus hic est mihi,
 Ne pugnam nobis siue turbam dat aliquam,
 Dum ad nequitiam in nostro docetur Aegio
 Ludo. Dr. Moue abs te omnem moram Dromo atq; age
 Hanc rem, vbi nunc illum inueniam? quod si quis mihi
 Eum indicasset: quiduis optatum feret.
 Dia. Abigendus ille hinc mihi est, heus tu apage sis
 Te hinc. Dr. Tu ire quemq; publica vetes via?
 Dia. Ita hercle vero veto: adeoq; infortunium
 Inuenies nisi celerem maturaris fugam.
 Dr. Atqui hæc vis est. Dia. Sic sum nihil refert mea,
 Dum id quod volo modo impetrasso. Dr. Durus es.
 Dia. Nullus gratiam moror aut ingratiat
 Maleficio adiungere mihi non beneficio
 Consueui hoies. Dr. Quin quo me herus ire vult suus?
 Dia. Quin nihili facio. Dr. Quin ingratis. Dia. Quin neq;
 Pol sinam. Itan pergis mastigia? a hu vapula.
 Dr. Hei mihi, sed eccum quem quæro, dictator en
 Nihili in minimi precij senatu præsidet:
 Nec mihi conferre cum homine sermonem licet,

Neque

Neque malarum rerum autores refellere.

Actus quarti scena quarta

Oſtonarij Septenarij Senarij, Iambici

Septenarij Trochaici nonnulli.

Aegio Hedylogus Gulo Diabolus.

E Cqd Sarcophilia amat nos? He. Amat? an ardeat poti⁹ roga

Ae. Ain? H. Nō sic flammiumis ignibus Aethna flagrat.

Ae. Pol beas

Me. G. Miſera ſomniat te cogitat, te deperit, ita ſe

Cruciat, macerat afflictat miſera præ amore, ſaſtidierit

Se abs te ſi ſentiat: perierit e^{ſt} veſtigio

Prudens, volens, videns, viuensq^{ue}, ſic deamat medullitus.³

Non eſt quod cauſeris, non amari cuiq^{ue} incognita:

Vnde hinc notio me? Aeg. Pulchrè ſcrupulum ex animo eximis.

Gu. Dum virtutes prædico tuas, quaſi Naphtha incendio

Rapitur. Hed. Vt ingenua eſt & liberalis: oppido eſt

Aegre illi, tam arte contenteq^{ue} haberi te, nam ſpiritus

Generoſus, libertatis eſt amans, proinde te citat

Libello venereo: hem ſume literas ſui amoris indices

Ae. Sarcophilia Aegioni ex a^ſio plurimam

Dicit ſalutem, mi animæ miſereat tui

Te, vt me tui miſertum eſt, itidem te mei

Iuxta miſereat mea voluptas, mel meum

Mea lux, meus ocellus, mea vita, corculum

Meum, amore languero nimio, & inſtar niuis

Sole incaleſcente liqueſco, niſi te mei

Miſereat itidem, vt eſt miſertum me tui:

Occiſſima ſum, vt tu etiam es occiſſimus,

Veni duos vna ſerua opera, ſi duos

Nolis: vt me malo dignam exitio putes?

Tu indignus eſt qui intereas, ſis curæ tibi.

Veni mi pulle, veni mi paſſer, carceris

Tui deſere pedorem, fuge tyrannidem

Duri patris, qui te geniumq^{ue} nobilem

Iſtum, omni fraudat fructu gaudi^{ij}, vale

Paleſtra ex Hierichontea, ô iterum vale.

Vix apud me ſum, ſic ardeo, æſtuo cupidine.

Dia. Heus flagricibæ adiiſcite virus ſerpentibus, & addite oleum

Camino, quem petat turdus cibum à tranſſenna oſtendite

Hed. Ohe teneo, vin Aegio videre tuę vultum candidum

Veneris, & luculentam formam, ocellos perq^{ue} amabiles

Colorem verum, os roſeum, Ae. Iam dudum iſtuc geſtio

COMOEDIA

Hed. Hem vide.

Sarcophila hic saltabit cum Cupidine,
Marte, & Como latronibus.
Actus quinti scena prima.
Senarij Iambici.

Hedylogus. Aegio Eubulus.

Hedylogus.

VIden quàm sint tibi secundæ, de tuo
Amore res omnes? quid sentin? Aeg. Admodum.
Hed. Nimirum senticeto inheres aspero.
Aeg. Vbi tu quæ tam imperiosè vadimoniis
Vadata es veneris me? ocelli me tui
Cepere, leues nutus, collum tornatile,
Te suspiro, te inhio, ad te mea vita aduolo.
Eub. Cursando atq; ambulando contriui hunc diem,
Nec quem quæro inuenio Aegionem. Sed quis est
Delirus ille, temulentus, lymphaticus?
Au, noster est: is de quo agebam: proci dei
Fidem atq; hominum? quis ad hunc te exagitat modum?
Quæ te intemperix, quæ larux aut monstra stimulant?
Aeg. Totum me Sarcophilia tenes: duc quo libet.
Vbi sum nescio: vbi sum, ibi non sum, atq; vbi
Non sum, ibi animus est meus. Eub. Ad mentem obsecro redi.
Eheu quo Corycei te pepulere? quo
Redegere? redi oro in viam. Ae. Lux mea, mea
Animula, mea voluptas ad te vernulum ô
Meum prope ruo. Eu. Perit occisa est salus
In pertusum ingero dicta irrita dolum,
Quid verba mortuo facio? versabere
Aegio hodie verberibus, atq; incommodis
Augeris, frigere vt cicer, vt incus miser
Cuderis, plagis, flagris, sanguine horridus.
Aeg. Hierusalem vasa, vale longum. Eub. Male
Conciliate peris: eo vt apportem nuncium
Patri cuius minimè optet fieri particeps.
Meq; expediam qua suspectus sum noxia.

Actus quinti scena secunda
Septenarij Trochaici & Iambici Senarij.
Diabolus Comus Mars Cupido
Latrones. Aegio.

Dia. Agite

Diabolus.

AGite sacri adeste symmista, plagipatida appetit,
 Appropinquat insidiis. Æg. Egressus urbem commodum
 Sum, ecce moles quædam arietat, cõcussatq; cor mihi,
 Et dolor animum intestinus fodicat tanquam spiculo.
 Præfagit mali mens quippiam, redeam ne an progredi
 Pergam: redeam? non si ipsa me reuocet salus
 Amœnitatibus omnibus prior est Venus
 Mea, ô te iam iam amplectar. Latron. Deglubite hominem
 Dispoliate, exuuias auferemus. Aeg. Hei misero mihi.
 Latro. Impurum operiamus flagris, fustibus, tuber caput,
 Et reliquum corpus reddamus, ex suis virtutibus
 Ornate, plagis hulcerate, occidite.
 Diab. Benè habet, auferte prædam, en semianimus iacet.

Actus quinti, scena tertia

Trimetri Iambici & Trochaici vno cum Dimetro
 Megadorus.

DE isthac Eubule requietus esto, te
 Extra noxam esse sat scio, ne lachryma
 Nobis ratio inita est, illius vt sita
 In tuto res sit, Samarites meus vnicus
 Mea potentia, meus sermo, meum brachium,
 Verum aget Samariten, voci congruet suæ,
 Seruatum curabit nobis & redditum:
 Verum ne tanti temerè redimam, perditum
 Tentabo primùm minimo, deinde paululo.
 Quodsi non queam, at quanti queam
 Hac gratia Sacerdotem cum victimis
 Legabo, siquidem iuuerit: sin hoc minus
 Leuites ibit legibus instructus sacris:
 Postremùm destinabo Samariten meum.

Actus quinti Scena quarta,

Trimetri vt superiores,
 Sacerdos.

IN lauta ne esse parte me, atq; acta benè
 Censeo, cui aduersus violentiam hostium
 Obsidentium hæc itinera, dedit deus hostias
 Quibus benè si vtar, propitiatur mihi pater
 Cæterum illi tam indignis exemplis saucio
 Nihil queant conferre, doleo seminecis vicem

Actus quinti Scena quinta.

Trochaici septenarij

COMOEDIA

Leuites.

Non est vltimæ infelicitatis ducendum loco,
 Si cui cœlestis mysterij, tradita sunt oracula,
 Præscripta à deo lex & magni decreta numinis
 Credita sunt nobis, quibus quid phas sit, quidq; sit nephas
 Exploramus haud inscitè, sicut lapidem ad Lydium.
 At bruto, insulso, fatuo si hæc enarrare occeperis,
 Nihilo plus agas, quàm si des operam vt cæco purpuram
 Offeras diiudicandam, aut surdo referas fabulam
 Quin irritamenta & illecebras peccandi suscitant,
 Nisi Deus retundat mentis impetum, & præmolliat
 Animum. Proin quum lex mea præsidij nil ferre huic queat
 Quid agam? miseret me quidem, atqui rustica est inscitia
 Ærumnosum adire ægrum, quem neq; re neq; verbis iuues
 Progredior igitur, mando illius affecti curam Deo.

Actus quinti Scena sexta

Trimetri Iambici

Samarites. Ægio.

Samarites.

Non me piget agere, quod fugitant liberi alij
 Qui dum paternæ fontem munificentia
 In alienis aliquanto vberius sentiunt
 Aperiri, metuunt posse tandem claudier
 Sibi ad fundum profusa abierit largitas
 Benignitatis idcirco præcidere
 Venam, operam dant, ego contra si cui benefacit
 Pater, ex animo gaudeo, si quæ mittit manu
 Approbo in hæreditatis amplæ ius meæ
 Adoptat, id sanè lubente me facit:
 Sin malè meritum beneficia adiungit sibi,
 Laudo, ad solem comparo, qui lumen omnibus
 Fruendum vltro suum dat, si quenquam abdicat
 Ob flagitia, quæ facit illiberaliter
 Animi me angō, quod possum enitor sedulo
 Manibus ac pedibus qui restituatur gradum
 In pristinum, & in idem vsq; insto incumbere
 Ach quantam adfert animo meo ægritudinem
 Adoptati iam pridem fratris calamitas
 Eheu videns horresco, sanguine fluidus
 Corpore lacero, vulneribus altè hiantibus
 Sanie atq; tabo squalidus, aspectu horridus
 Iacet, eheu oculis triste spectaculum meis

Videns

Videns excrucior, commouentur viscera
 Mihi omnia, quo mihi iumentum, vinum & oleum?
 Nisi hæc præ fratre post putem? vtraq; vbi opus est?
 Quid cesso adire, atque oleum vinumq; addere.
 Cruentis plagis? Frater euge, animo es bono.
 Sodes ne metue, en infundo charismatis
 Tibi gratuiti oleum, quo sis gratus deo &
 Charus & electus, hoc est oleum gaudij
 Atque exultationis. Itidem vsus meri
 Qui sanguis vuæ est plagis confert adhibitus
 Quis circumuecto magno studio linthea
 Vt fotæ melius coeant, tibi nempe scelera
 Remitto, & charitate teگو colloco
 Meum in iumentum qui commodius hoc iter
 Conficias, & incarnationis te meæ in
 Vehiculum traduco, quo languores fero
 Cunctorum, namque ego plexus sum humanum ob scelus
 Quiesce hic. Æg. Merito maximam habeo gratiam
 Tibi, ab orco in lucem & vitam reuocas, eram
 Nullus, restituis me, excideram omni spe, patris
 In gratiam reducis me, meritissimo
 Amo te. Sama. Istam fac teneas mentem, & quid
 Possiem amicus, comperies magno tuo bono

Actus quinti Scena septima

Trimetri Iambici cum septenario.

Stabularius.

Samarites.

Ægio

Stab.

S Tabulum hoc est Pandochium hic constituit herus
 Receptandis curandisque familiariter
 Peregrinis vniuersis, qui huc diuerterent.
 Meque hospitem dedit, hospitem æque omnibus
 Esse iubet, duci qui nolit, iubet trahi
 Pij exemplo Abrahæ & Loth: quod sumptifacio
 suppeditat de suo, nec sumptus sumptui
 Ducit, quantumcunq; expendo, semper dati
 Rationem superat acceptum, sic copiarum
 Cornu influit, intendere me semper & erigi
 Occasionem in omnem mandat, deputat
 In lucro sibi, quod benefit de suo, exeo
 Itaque huc obseruatum, ne quis beneficij
 Expers prætereat: sed quis hic est, videon Herum?
 Certè ipsus est, Salue iterum atque iterum optato ades

Here

COMOEDIA

Here. Samar. Credo, quia seruis tam liberaliter.
 Stab. Si quid ago aut egi quod placet, gaudeo equidem
 Idque esse gratum tibi beneficium aestimo.
 Samar. Huc fortunatè ades æger, si cui contigit
 Vnquam auspiciatò esse ægro. Aeg. In me istuc competit
 Idque immeritissimo, hocque est maior gratia
 Ad amœnitatem atque venustatem congruit
 Tam aperta, humana inexpectatàque
 Mihi liberalitas. Samar. Istuc rectè. Stab. Sine
 Te adiutem Here: renuit en quàm familiariter
 Introducit, quæ gerat arbitrari lubet
 Hic per ruinam. Proch summe deus, quàm leuiter
 Depositem demulcet, curat, lauat, fouet,
 Solatur: nullis denique verbis dicere
 Queam, quanta pius sedulitate studio &
 Quasi officiorum sollicito certamine
 Totam hanc emensus est noctem, videre me
 Iuuat, iuuat vsque morari, nulla sentio
 Noctis tædia: sed nunc huc egreditur foras
 Quicquid me obire muneris velis: tibi
 Me dedo, obsequij quiduis impone, impera.
 Sama. Misero quod beneficit id demum gratum est mihi,
 Proque istis meritis gratum me & numen fore
 Olim cognosces in die illa, utque grauida
 Gratia sit illa cumulatissimis bonis:
 Adduxi huc hominem calamitatibus obsitum,
 Quem tibi curandum mando, tradoque
 In accepta refer. Accipe, hem denarios
 Duos hos, quod si quid facias impendij
 Hæc præter, confice tabulas, atque id refer
 In rationes, & dum tecum in reditu puto
 Reduc ad calculum: reponamque ampliter
 Tibi. Stab. De isthoc animus in tranquillo est mihi,
 Lubens in hoc incumbam, & morem tibi geram.
 Vale, ô Here, concedo intro, ut ægri curam agam
 Congratulor homini, atque gaudeo mihi
 Illi salutem, mihi parata præmia

Morio

Spectatores, hic si manetis, denuo
 Huc illi dum exeant ad vos, perit opera
 Vobis, Intus conficietur negotium.
 Ægio comiter excipitur, in tus Pandocheus.

Num

DE SAMARITANO.

Nummos dispensat, qui si mihi sint crediti,
Minimè domi, sed in popina absumerem
Neu Samariten expectate, haud hodie aderit.

PERORATIO.

T Ace verberò, quin spectatores optimi
Agite, expectate venturum dominum, quia
Vita vigilia est & palma posita est vigilibus
Non temerè est nec vacat mysterio, hospita
A Samaritano Christo non nisi duos
Nummos, eosque argenteos decadi sacros
In impensam dari, nimirum symbola
Vtriusque legis Moesæ atque Euangelæ
Aut præcipui vtriusque mādati vnde lex
Dependet vniuersa, & magna oracula
Vatum, hæc argenti candorem sancta retinent
Et puritatem, spectantque sacrum ad decalogum
Stabulario traduntur. Est Stabularius
Autem crānis homo. Scriptum est deus de proximo
Mandauit vnicuique, sed huc non respicit
Noster Samarites, designat enim ecclesiæ
Capita & columnas qui à Petro quasi per manus
Lampada cursu acceperè commissi gregis
Curam, Petrus suis cum successoribus
Est Pandocheus, illi nummi sunt traditi
Euangelici: neque erogare solum habet
Illos: sed & alios sua pro industria
Sed vestram spectatores personam Ægio
Præfert, vos estis hiulci laceri, sauci
Plagis vitiorum in tactis à cacodæmone
Semper sollicitante ad pessima, ne metuite
Tamen vbertim vino madetis & oleo
Christi, alligatis vulneribus feliciter
Oleum spiritus est sanctus, his nouissimis
Diebus effusus in omnem carnem, deus
Omnes saluos vult fieri, vinum sanguis est
Eius in eo tincti estis, & vt erratica
Ouis reducti in stabulum moriens omnia
Ad sese traxit dominus. Alligatio
Vestrorum vulnerum numinis est charitas
Qua donat, delet, abolet vestra crimina
Veruntamen adhuc infirmi estis: nam caro

Nescio

COMEDIAE

Nescio quo fato est agra ad munia spiritus
Quapropter Pandocheo cui vos tradidit
Iesus, ex animo morem gerite, & uti
Paulus ait subiaceat. Peruigilat enim
Pro vobis. Ergo in Pandochio beneuoli
Curatorem admittite, simul caete ne
Eius praescripta despuatis. Sic dies
Hic vobis fortunatus fuerit. Plaudite.

COMOEDIAE FINIS

TANGIT MONTES

ET FVMIGANT

ANTVERPIAE
Typis Guilhelmi Montani. Anno salutis huma
nae sesquimillesimo trigesimo
nono

